

дослідження про виборче законодавство держав-членів та захист національних меншин 2000 р. тощо. Ці стандарти, безумовно, мають враховуватися державами при підготовці проектів відповідних законів» [5].

Конституційний Суд України не звертався з запитом, однак його рішення неодноразово ставали предметом розгляду та аналізу у Комісії. У 2010 р. Парламентська Асамблея Ради Європи звернулася до Венеціанської комісії із запитом про правовий аналіз скасування політичної Реформи 2004 р. після рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 р. Експерти Комісії у своїх коментарях висловлювали здивування відповідним рішенням, визначаючи його не характерність для європейської практики [6].

Окрім наданої допомоги Комісії у проведенні конституційних реформ, вона ще готує висновки та рекомендації щодо вдосконалення нашого законодавства. На даний час Комісія аналізує міжнародні питання та надає правові висновки на запит статутних органів Ради Європи.

Втім наша держава потребує реформування своїх правових систем, вирішити проблеми національних меншин, закріпити євроінтеграційні вектори, які зазначає Європейська комісія «За демократію через право» або Венеціанська комісія. Україна ще з 1992 р. співпрацює з ВК подавши заяву на вступ до Ради Європи. ВК підготувала близько 150 висновків та експертних оцінок до законопроектів та законів України. Зазначимо, що серед них є юридичні висновки щодо проектів Конституції України, Закон України «Конституційний суд України», «Про вибори народних депутатів України», «Про судоустрій» «Про політичні партії», «Про внесення змін та поповнень до Конституції України», «Про Прокуратуру», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» «Про мирні зібрання» тощо.

Співробітництво з Венеціанською комісією стало формою використання

наукового та експертного потенціалу з метою приведення законодавства нашої держави до стандартів Європи. В заходах Ради Європи представники України діють за кількома напрямками, по-перше, права людини, по-друге, реформування судочинства та боротьба з корупцією, по-третє, соціальне забезпечення, по-четверте, збереження культурної спадщини, і по-п'яте, гендерна рівність та забезпечення прав національних меншин тощо. План дій ЄС щодо України на 2011-2014, спрямований на надання підтримки у виконанні заходів, які допомагають в адаптації Українського законодавства у відповідність до європейських стандартів щодо прав людини, верховенства прав та демократії, протидію легалізації коштів, свободу вираження поглядів тощо. Зазначимо, що важливим напрямком Ради Європи є наближення правових стандартів України у галузі прав людини та верховенства права шляхом приєднання України до конвенцій*.

* - Наша країна є стороною 83 юридично-зобов'язуючих інститутів Ради Європи (станом на 26.09.2013)

Список використаних джерел:

1. Головатий С. Тріада європейських цінностей - верховенство права, демократія, права людини - як основа українського конституційного ладу // Право України . - 2011. - № 5. - С. 159 - 174.
2. Федорова А. Венеціанська комісія та Україна: правові аспекти співпраці // Право України. - 2011. - № 7. - с. 128 - 129.
3. Декларація про суверенітет України» від 16 лип. 1990 р. № 55-XII // Верховна Рада УРСР - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/55-12>
4. Президент Польщі: Європа зробила ставку на Україну - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1479040>
5. Федорова А. Венеціанська комісія та Україна: правові аспекти співпраці // Право України. - 2011. - № 7. - с. 130 - 138.
6. До України іде Венеціанська Комісія. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.bbc.co.uk/ukrainian/news/2010/11/101128_venice_comission_ukr_ob.shtml

СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ»

Дітлашок Людмила Олександрівна, старший інспектор відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ

У системі управління суспільством правове регулювання посідає особливе місце, оскільки є важливим організаційним фактором, спрямованим на забезпечення ефективної практичної діяльності людей. Завдання соціального, насамперед державного, управління не можуть бути вирішені без

аналізу специфічного впливу права на суспільні відносини - правового регулювання.

У сучасних умовах роль і значення правового регулювання суспільних відносин для нормального існування українського соціуму повсякчас зростає.

Регульовальний вплив права на суспільні відносини полягає у тому, що воно у своїх нормах конструює модель обов'язкової або дозволеної поведінки різних суб'єктів цих відносин. Це виявляється у наданні одним суб'єктам суспільних відносин певних прав і в покладанні на інших певних обов'язків. Правове регулювання зумовлено деякими об'єктивними та суб'єктивними чинниками, до яких можна віднести: рівень економічного розвитку суспільства, його соціальну структуру, рівень зрілості та стійкості суспільних відносин, рівень правової культури громадян і посадових осіб, рівень визначеності предмета, засобів і методів правового регулювання[^], с.230].

Питання поняття правового регулювання досліджено у працях таких науковців, як С.С. Алексєєв, А.М. Вітченко, Н.В. Вітрук, В.Д. Бабкіна, І.Я. Дюрягіна, О.Ф. Скакун, О.Д. Тихомиров, С.Д. Гусарев, С.В. Бобровник, В.Д. Сорокіна, В.І. Гойман, В.М. Горшнєва, В.П. Лукашева, М.І. Матузова, М.Ф. Орзіха, Ю.А. Тихомиров, В.М. Сірих, Ф.Н. Фаткулліна та ін.

На жаль, поки що не розроблено комплексного підходу, науково обґрунтованої методики дослідження правового регулювання, яка б дозволила систематизувати різні погляди на поняття правового регулювання.

Термін «регулювання» походить від латинського слова «regulo» - «правило» та означає упорядкування, приведення чогось у відповідність з чимось [2, с.298].

На думку видатного російського вченого С.С. Алексєєва, правове регулювання - це здійснюваний за допомогою системи правових засобів (юридичних норм, правовідносин, індивідуальних розпоряджень тощо) результативний, нормативно-організаційний вплив на суспільні відносини з метою їх упорядкування, охорони, розвитку відповідно до вимог економічного базису., суспільних потреб цього соціального ладу [3, с.289].

Відомий вчений П.М. Рабінович правове регулювання розглядає як здійснюваний державою за допомогою всіх юридичних засобів владний вплив на суспільні відносини з метою їх упорядкування, закріплення, охорони і розвитку [4, с.44].

На думку російських вчених В.Н. Ушакова та В.Є. Чеканова, правове регулювання - це процес здійснення юридичної функції держави, яка являє собою реалізацію правового впливу на суспільні відносини [5, с.422].

Як зазначають О.П. Єгоршина та Р.А. Ромашова, правове регулювання - це процес, який передбачає безпосередній (активний) правовий вплив на юридично значущі суспільні відносини [6, с.41].

На думку Л.А. Луць, правове регулювання - це вплив спеціальних правових засобів на поведінку учасників суспільних відносин для узгодження їх інтересів і впорядкування суспільних відносин [7, с.374].

Існує також підхід, відповідно до якого правове регулювання є встановленням, закріпленням або упорядкуванням суспільних відносин у певній сфері. Так, О.Ф. Скакун вважає, що правове регулювання - це здійснюване громадянським суспільством і державою за допомогою усієї сукупності юридичних засобів упорядкування суспільних відносин, їх закріплення, охорони і розвитку [8, с.254]. Ю.М. Оборотов, Н.М. Крестовська, А.Ф. Крижанівський дотримуються думки, що правове регулювання - це здійснюване правовими засобами упорядкування суспільних відносин за допомогою закріплення прав і обов'язків їх учасників і забезпечення їх належного виконання [9, с.9].

М.В. Цвік, О.В. Петришин зазначають, що правове регулювання може бути охарактеризоване як здійснюваний за допомогою юридичних засобів процес упорядкування суспільних відносин з метою забезпечення певної сукупності соціальних інтересів, які вимагають правового гарантування [10].

В.М. Сірих наводить визначення правового регулювання як діяльності держави і суспільства, здійснюваної в процесі підготовки й прийняття норм права, їх реалізації в конкретних відносинах та застосування державного примусу до правопорушників з метою досягнення стабільного правопорядку в суспільстві [11, с.148].

На підставі викладеного вище можна зробити висновок про те, що поняття правове регулювання є складним і багатогранним правовим феноменом, що зумовлює різноманітність підходів до його розуміння науковою доктриною.

Підсумовуючи висвітлений вище аналіз змісту поняття «правове регулювання», можна визначити комплекс суттєвих ознак правового регулювання як соціального правового явища. По-перше, погоджуючись з С.С. Алексєєвим, потрібно визнати, що правове регулювання є саме результативним впливом на суспільні відносини. По-друге, впливом на ті суспільні відносини, які потребують такого впливу. По-третє, основою такого впливу має бути встановлення та реалізація правових норм.

Список використаних джерел:

1. Кельман М.С. Загальна теорія держави та права / М.С. Кельман, О.Г. Мурашин, Н.М. Хома. - Львів: 2007. 541 с.
2. Зайчук О.В. Теорія держави і права : академ. курс / О.В. Зайчук, Н.М. Оніщенко. - К., 2008. - 298с.
3. Алексєєв С. С. Общая теория права: в 2 т. / С. С. Алексєєв - М.: Юрид. лит., 1982. - Т. 2. 360 с.
4. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: навч. посіб. / П. М. Рабінович. - Вид. 9-те, змін. - Л.: Край, 2007. - 188с.
5. Ушаков В. Н. ФСБ России: правовое регулирование деятельности федеральной службы / В. Н. Ушаков, В. Е. Чеканов. - М.: Эксмо, 2006. - 591 с.
6. Егоршина О. П. Теория и государства и права: учебник / О.П. Егоршина, Р. А. Ромашов. - СПб.: Ассоциация «Юридический центр», 2005. - 628 с.
7. Луць Л.А. Загальна теорія держави та права: навч.-метод. посіб. / Л.А. Луць. - К.: Атіка, 2012. - 412 с.
8. Скакун О. Ф. Теорія держави та права: підручник / О.Ф. Скакун. - Вид. 3-тє. - Алерта, 2012. - 524 с.
9. Оборотов Ю.М. Теорія держави і права. Державний іспит / Ю.М. Оборотов, Н.М. Крестовська, А.Ф. Крижанівський, Л.Т. Матвєєва. - Х.: Одиссей, 2012. - 256 с.
10. Цвік М.В. Загальна теорія держави та права: підр. для студентів вищ. навч. закладів / М.В. Цвік, О.В. Петришин. - Х.: Право, 2011. - 584 с.
11. Сырых В. М. Теория государства и права : учебник / В. М. Сырых. - М.: Юстиц-информ, 2001. - 592 с.